

Jorian Jenks – Půda a národ

Autor: Gordon Blackwell

Když se roku 1936 stal Jorian Jenks kandidátem do britského parlamentu za Horsham a Worthing, byl už čtenářům *Action* dobře známý. Autor řady vynikajících článků na zemědělská témata, někdy vydávaných i pod pseudonymem „Vergilius“, pracoval jako rolník v Sussexu a velmi dobře tak chápal hanebnost vládní politiky, v jejímž rámci se do Anglie dovážely laciné potraviny ze zámoří, zatímco britští pěstitelé museli čelit existenčním problémům.

Absolvent Oxfordské univerzity a veterán 1. světové války později vykonával významné funkce v zemědělské správě v Anglii i na Novém Zélandu. Tyto zkušenosti tedy přinášel Britské unii (British Union), když se stal jejím hlavním poradcem pro zemědělství a aktivním zastáncem britských rolníků i zemědělských dělníků.

V pronikavém článku pro *Action*, napsaném už za války, ale ještě před Mosleyho zatčením, se pustil mimo své obvyklé téma, když prokázal skutečnou hloubku svého přesvědčení veterána v článku “The British Socialism of British Union” (Britský socialismus Britské unie). Napsal zde: „Unie je pro mír, protože považuje válku za hanebné plýtvání životy i prostředky a protože si uvědomuje, že válka hází klacky pod nohy postupu socialismu. Britská unie je ale také revoluční, jelikož si vytkla za cíl zlomit moc mezinárodního finančnictví nad Británií. Britská unie tak může Británii dovést ke skutečné demokracii a svobodě.“ Tyto řádky z roku 1940 zajistily bývalému vojákovi místo v koncentračním táboře a návdavkem ještě nařčení z vlastizrady. Jenks tedy následoval asi osm stovek dalších patriotů z Britské unie za ostatné dráty.

Po válce panoval v Evropě nedostatek potravin a Jenks se tak věnoval především tomuto palčivému problému. V reakci na Mosleyho výzvu k vytvoření nové Evropy pomáhal s někdejší zemědělským dělníkem a pozdějším redaktorem *Action* Robertem Rowem a dorsetským farmářem Robertem Saundersem založit Union Movement Agricultural Council.

Tato práce vyvrcholila vydáním pozoruhodné publikace *None need starve* (Hladověť nemusí nikdo), v níž autoři přišli s mistrovským plánem na zvýšení úrodnosti půdy.

Jenks se ale snažil ovlivnit i lidi mimo svou obvyklou sféru. S Derekem Stuckleym a dalšími někdejšími členy Britské unie vstoupili do Rural Reconstruction Association (Svaz pro obnovu venkova), kde se snažili rozvíjet a propagovat zásady dobrého hospodaření. Patřil také k zakládajícím členům skupiny Soil Association (Sdružení pro půdu) a redaktorům jejího časopisu *Mother Earth* (Matka Země), který propagoval organické hnutí. (Zhruba tehdy se také setkal s Walterem Darré, bývalým německým ministrem zemědělství, který v Hitlerově vládě zaváděl podobná opatření, jaká se snažil prosadit i Jenks.)

V pokročilé fázi svého života našel něco, do čeho se pustil se stejnou vervou, jaká poháněla jeho politickou činnost. Ve své knize *The Stuff Man's Made Of* (Z čeho je člověk) předpověděl současný boom organických potravin celou generaci před jeho počátkem. V období 1901-1956 se podle něj zvýšil výskyt srdečních chorob o 84%, rakoviny o 155%, nervových onemocnění o 150% - a Jenks věřil, že to má souvislost s masivním rozšířením využívání chemických hnojiv mezi válkami a zejména v letech 1939-1954, kdy se dokonce ztrojnásobilo, aby se ještě více zvýšil výnos. „Civilizované“ potraviny, produkt komerčního zemědělství, odsuzoval jako velice umělé potraviny s nízkým obsahem vlákniny i vitamínů.

Když napsal: „Všechny křížáky jejich kritici vždy označují za podivíny a argumenty pro reformu se setkávají s nepochopením nebo bývají překrouceny,“ mohl stejně dobře mluvit o své politické i výživové činnosti.

Jeho „zelené“ názory - snad i pochopitelně - mnozí Jenksovi staří spolupracovníci plně nesdíleli: v poválečných časech totiž panovala poptávka po stále větším objemu potravin značná. Editor *Union* a tajemník Union Movement mu kdysi vtipně prozradil, že „lidé snad dokáží odpustit jednu excentričnost, ale dvě už nikoliv“.

Jeho úmrtím v roce 1963 přišlo zemědělství o upřímného a revolučního myslitele. Dnes by se nám možná Jenks snažil vysvětlit, že v nové epoše, kdy se staly problémem spíše zemědělské přebytky, nastal ten správný čas dát příležitost výživové kvalitě organického farmaření.

„Nikdy ale nebylo jara bez drsného počasí, bez řezavého severáku, jak se zima jen váhavě vzdávala své vlády. Ale stejně jako tyto pozdní záchvěvy zimy nemohou zabránit poupatům v rozkvětu a mladému listí v rašení, ani poslední záchvěvy sil reakce nemohou zabránit obrodě života národa. Britská unie kráčí kupředu. Jaro znovu přichází.“ Jorian Jenks, 1939.

Medailonek Joriana Jenkse z pera Gordona Blackwella vyšel na webu oswaldmosley.com.